

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 – ПРАВО
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)**

Київ – 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування до аспірантури зі спеціальності 081 «Право» розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з даної спеціальності та призначено особам, які здобули вищу освіту за ступенем магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), і які мають достатній рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, для продукування нових ідей, оволодіння освітньо-науковою програмою підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення.

Вступний іспит зі спеціальності проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з 3-х питань:

перше питання- відповідь на теоретичні питання модуля 1;

друге та третє питання - відповідь на теоретичні питання модуля 2.

Вступник до аспірантури повинен продемонструвати повноту знань категорійно-понятійного апарату, нових підходів до трактування окремих понять, категорій та термінів, розуміння їхньої сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, закономірностей, методів і засобів правової науки. Вступник до аспірантури повинен також продемонструвати здатність аналізувати проблему з різних точок зору, показати знання правових явищ та процесів, діапазон володіння вміннями й навичками операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість конструктивно-планувальних, проектувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь.

Рівень знань, умінь і навичок вступників до аспірантури оцінюється балами відповідно до критеріїв оцінювання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання знань вступників відбувається за 100-бальною шкалою та національною шкалою. Загальна оцінка за вступне випробування складається із суми балів, виставлених за відповіді на кожне з чотирьох питань екзаменаційного білету (кожне питання білету оцінюється максимум в 25 балів), з використанням еквівалента оцінки за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

«Відмінно» (90-100 балів) виставляється вступникам, які показали вміння самостійно характеризувати основні закономірності державно-правових явищ та вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати послідовні, чіткі і логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовують їх, уміють застосовувати матеріал для винесення власних суджень; .

«Добре» (65-89 балів) виставляється за правильне і логічне відтворення матеріалу, розуміння основоположних теорій і фактів, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними з несуттєвими помилками; вільне оперування понятійним апаратом з окремими неточностями; має місце недостатня аргументація при оцінці дій, процесів, явищ.

«Задовільно» (50-64 бали) виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

«Незадовільно» (1-49 балів) виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Поданий в кінці програми рекомендований список літератури для самостійного опрацювання носить орієнтовний характер і не виключає власних ініціатив вступників до аспірантури у їх доборі та використанні.

Орієнтовний перелік питань

1. Поняття, предмет та структура адміністративного права
2. Адміністративно – правові норми та їх реалізація.
3. Методи адміністративного права
4. Адміністративний договір як форма державного управління.
5. Поняття суб'єктів адміністративного права.
6. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади
7. Адміністративно – правовий статус Кабінету Міністрів України та Урядових комітетів.
8. Адміністративно – правовий статус міністерств
9. Місцеві органи виконавчої влади.
10. Поняття та проходження державної служби
11. Громадяни як суб'єкти адміністративного права.
12. Іноземці як суб'єкти адміністративного права
13. Контроль та нагляд як способи забезпечення законності
14. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності
15. Прокурорський нагляд
16. Поняття адміністративного примусу.
17. Види заходів процесуального примусу.
18. Сутність заходів адміністративного попередження та адміністративного припинення.
19. Поняття адміністративного процесу.
20. Проведення за зверненнями громадян
21. Поняття та підстави адміністративної відповідальності
22. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.

23. Поняття і види стягнень за КУпАП
24. Поняття та ознаки адміністративного проступку.
25. Розмежування адміністративних і дисциплінарних проступків
26. Склад адміністративного проступку
27. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність та провадження в справах про адміністративні проступки
28. Обставини, що обтяжують та пом'якшують адміністративну відповідальність
29. Стадії провадження в справах про адміністративні проступки
30. Докази у справах про адміністративні проступки.
31. Компетенція адміністративних судів
32. Предметна та територіальна підсудність адміністративних справ
33. Сторони в судовому адміністративному процесі
34. Управління освітою
35. Управління у сфері внутрішніх справ
36. Поняття фінансової діяльності держави, принципи, форми та методи її здійснення
37. Фінансова система України
38. Органи управління державними фінансами
39. Предмет і метод фінансового права
40. Система фінансового права
41. Відмежування фінансового права від інших галузей права
42. Кошторисно-бюджетне фінансування
43. Поняття, структура й риси фінансово-правових норм
44. Класифікація фінансово-правових норм
45. Джерела фінансового права
46. Поняття й риси фінансових правовідносин

47. Суб'єкт, об'єкт і зміст фінансових правовідносин
48. Види фінансових правовідносин
49. Поняття й мета фінансового контролю
50. Види та органи фінансового контролю
51. Методи державного фінансового контролю
52. Поняття й ознаки фінансово-правової відповідальності
53. Фінансове правопорушення
54. Фінансові санкції. Порядок застосування
55. Бюджетна система України
56. Поняття та зміст бюджетного процесу в Україні
57. Складання проектів бюджетів
58. Виконання Державного бюджету України
59. Звітність про виконання Державного бюджету
60. Відповідальність за бюджетні правопорушення
61. Бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування
62. Порядок складання, розгляду, затвердження, виконання та звітності місцевих бюджетів
63. Поняття та мета міжбюджетних відносин
64. Поняття та види видатків на здійснення повноважень
65. Розмежування видів видатків між бюджетами
66. Поняття й види міжбюджетних трансфертів
67. Поняття державних доходів та їх система
68. Податкові надходження як основне джерело державних доходів
69. Неподаткові доходи в системі державних доходів
70. Видатки бюджету
71. Інформація у правовідносинах
72. Поняття інформації

73. Види інформації
74. Класифікація інформації
75. Джерела інформації
76. Поняття інформаційного права
77. Функції інформаційного права:
78. Суб'єкти інформаційного права
79. Інформаційні правовідносини
80. Поняття інформаційної діяльності
81. Види інформаційної діяльності
82. Права учасників інформаційних відносин
83. Обов'язки учасників інформаційних відносин
84. Доступ до інформації: поняття та правове регулювання
85. Доступ до відкритої інформації
86. Поняття конфіденційної інформації
87. Поняття таємної інформації
88. Доступ громадян до інформації про них
89. Інформаційний запит стосовно доступу до офіційних документів і запит щодо надання письмової або усної інформації
90. Термін розгляду запиту стосовно доступу до офіційних документів
91. Порядок розгляду запиту стосовно доступу до офіційних документів
92. Інформаційна культура як об'єкт інформаційного права
93. Міжнародні аспекти інформаційного права
94. Міжнародна діяльність України в галузі захисту інформації
95. Поняття та сутність інформатизації
96. Основні напрями інформатизації
97. Інформаційна безпека
98. Види інформаційної безпеки

99. Загрози інформаційній безпеці

- 100. Методи й засоби забезпечення інформаційної безпеки
- 101. Порушення в сфері інформаційних відносин
- 102. Юридична відповідальність за порушення законодавства України про інформацію
- 103. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства України про інформацію
- 104. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства України про інформацію
- 105. Цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства України про інформацію

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Тема 1. Предмет і метод адміністративного права та основні напрями їх оновлення

Предмет і метод адміністративного права. Співвідношення метода адміністративного права з методами адміністративно-правового регулювання. Взаємозв'язки адміністративного права з іншими галузями права.

Тема 2. Систематизація адміністративного законодавства: стан та напрями розвитку

Джерела адміністративного права, їх юридична сила. Співвідношення законів та адміністративних актів. Компетенційні акти. Поняття та форми систематизації адміністративного законодавства.

Тема 3. Адміністративні правовідносини: сутність, види, структура

Поняття, ознаки та види адміністративно-правових відносин. Структура адміністративно-правових відносин. Юридичні факти як підстави виникнення зміни та припинення адміністративно-правових відносин.

Тема 4. Суб'єкти адміністративного права: сутність, види, особливості адміністративної правосуб'єктності

Адміністративна правосуб'єктність: поняття і структура. Поняття суб'єкта адміністративного права. Індивідуальні і колективні суб'єкти адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права.

Тема 5. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права

Поняття та ознаки органу виконавчої влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади України. Місцеві органи виконавчої влади України.

Тема 6. Державна служба

Поняття та органи державної служби. Умови вступу на державну службу. Обмеження при вступі на державну службу. Правовий статус державного службовця.

Тема 7. Проблеми юридичної відповідальності в адміністративному праві

Типологія юридичної відповідальності в адміністративному праві. Поняття і підстави адміністративної відповідальності. Адміністративні стягнення за КУпАП. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.

Тема 8. Проблеми адміністративного процесу

Поняття, структура і принципи адміністративного процесу. Адміністративний процес і адміністративна процедура. Співвідношення понять. Проблеми правового регулювання адміністративних процедур.

Тема 9. Проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади

Тема 10. Реформування системи державного управління та нові підходи до визначення функцій і завдань публічної адміністрації в Україні

Поняття і межі державного управління. Співвідношення державного управління та виконавчої влади. Принципи діяльності органів публічної адміністрації України

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційні питання розроблені на основі даної програми мають на меті комплексну перевірку теоретичної і практичної підготовки здобувачів до реалізації дослідження з обраної спеціальності.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

1. Предмет і метод адміністративного права України.
2. Принципи адміністративного права України.
3. Джерела адміністративного права України: поняття та види.
4. Норми адміністративного права: поняття, структура, види.
5. Система адміністративного права: поняття і зміст.
6. Дія адміністративно-правових норм в часі та просторі.
7. Форми реалізації адміністративно-правових норм.
8. Підгалузі та інститути в системі адміністративного права.
9. Адміністративно-правові відносини: поняття і структура.
10. Види адміністративно-правових відносин та їх характеристика.
11. Систематизація українського адміністративного законодавства: форми та основні напрями.
12. Співвідношення державного регулювання та державного управління.
13. Суб'єкти адміністративного права: поняття та види.
14. Правові акти управління: поняття та класифікація.
15. Засоби забезпечення законності у сфері державного управління.
16. Адміністративний процес: поняття і види проваджень.
17. Державний контроль у сфері виконавчої влади.
18. Місцеві державні адміністрації: організація і повноваження.
19. Конституційні засади організації виконавчої влади в Україні.
20. Система органів виконавчої влади в Україні: склад і повноваження.
21. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування і повноваження.
22. Центральні органи виконавчої влади: види, організація та повноваження.
23. Державна служба в Україні та її правове регулювання.
24. Інститут адміністративної відповідальності: зміст та механізм реалізації.
25. Адміністративно-процесуальне право: предмет і джерела.

26. Правовий статус Президента України.
27. Функції, методи та форми державного управління.
28. Адміністративний процес в Україні: поняття, структура і принципи.
29. Правові презумпції адміністративного процесу.
30. Наукові концепції адміністративного процесу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авер'янов Б. В. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник : у 2 т. / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – Київ: Юрид. думка, 2007.
2. Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні : зб. наук. праць / за заг. ред. д.ю.н., проф., О. Ф. Андрійко. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. – 199 с.
3. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд. В. П. Тимошук. – Київ, 2003. – 496 с.
4. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / авт.-упоряд.: І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. – Київ, 2003. – 536 с.
5. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади. – Київ, 2004. – 300 с.
6. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
7. Голосніченко І. П., Стахурський М. Ф. Адміністративний процес: навч. посібник. – Київ, 2003. – 256 с.
8. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / кол. авт.: Ю. С. Шемшученко, В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, І. О. Кресіна, В. П. Нагребельний та ін.; за заг. ред. д.ю.н. В. Б. Авер'янова. – Київ: Вид-во «Юридична думка», 2010.
9. Державне управління в Україні: навч. посібник / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – Київ, 1999.
10. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – Київ: Факт, 2003. – 384 с.
11. Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини : монографія. – Київ: Юридична думка, 2007.
12. Загальне адміністративне право: підручник / за заг. ред. І. С. Гриценка. – Київ: Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
13. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз / пер. з фр. В. Ховхуна. – Київ: Основи, 1996. – 420 с.
14. Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія. – Київ: Факт, 2002. – 260 с.
15. Ківалов С. В., Біла-Тіунова Л. Р. Адміністративне право України: навч. посібник. – 5-е вид., перероб. і доп. – Одеса: Фенікс, 2011. – 400 с.
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар / Р. А. Калюжний, М. Ш. Іншин, І. М. Шопіна та ін. –

4-е вид., зі змін. та доп. станом на 10 листопада 2010 р. – Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 712 с.

17. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. – Київ: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.

18. Курс адміністративного права України: підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Суkenко та ін.; за ред. В. В. Коваленка. – Київ: Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.

19. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку. – Київ, 2001. – 220 с.

20. Педько Ю. С. Становлення адміністративної юстиції в Україні. – Київ, 2003. – 207 с.

21. Петришин А. В. Государственная служба: Историко-теоретические предпосылки. Сравнительно-правовой и логико-понятийный анализ: монография. – Харьков: Факт, 1998. – 167 с.

22. Проблеми адміністративно-правового забезпечення оптимізації державного управління в Україні на сучасному етапі: Наукова доповідь / за аг. ред. О. Ф. Андрійко. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. – 40 с.

23. Селіванов А. О. Адміністративний процес в Україні: реальність і перспективи розвитку правових доктрин. – Київ, 2000. – 68 с.

24. Система органів виконавчої влади України: правові проблеми вдосконалення організації та діяльності: монографія / кол. авт.: О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний, Л. Є. Кисіль та ін.; за ред. О. Ф. Андрійко. – Харків: Планета-Принт, 2013. – 384 с.

25. Тимошук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. – Київ: Вид-во «Конус-Ю», 2010. – 296 с.

26. Школик А. М. Порівняльне адміністративне право: навч. посібник для юрид. ф-тів та ф-тів міжнар. відносин. – Львів: ЗУКЦ, 2007. – 308 с.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Тема 1. Система фінансового права. Розвиток фінансового права в сучасний період. Фінансово – правові норми та фінансово-правові відносини. Фінансова діяльність держави

Фінансове право: предмет і метод. Фінансово-правові норми. Особливості фінансово-правових відносин. Фінансова діяльність держави: зміст, методи, форми, органи, які нею керують.

Тема 2. Правові засади фінансового контролю в Україні. Повноваження в сфері фінансового контролю органів загальної та спеціальної компетенції

Поняття фінансового контролю. Повноваження в сфері фінансового контролю Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування та місцевих адміністрацій. Правовий статус Мінфіну України, Державної казначейської служби України, Рахункової Палати, Державної фіскальної служби

України, Державної аудиторської служби України.

Тема 3. Правове регулювання бюджетних відносин в Україні. Бюджетна система України. Правові засади розподілу доходів і видатків між ланками бюджетної системи України. Бюджетний процес в Україні

Бюджет як економічна та юридична категорія. Бюджетна система України: поняття і принципи. Бюджетна процедура та її стадії. Доходи і видатки Державного та місцевих бюджетів. Бюджетне регулювання. Міжбюджетні трансферти: поняття та види за Бюджетним кодексом України.

Тема 4. Податкове право і податкові правовідносини: зміст та особливості. Податок як економіко-правова категорія. Податкове законодавство України.

Податок як економіко-правова категорія. Податковий закон та його елементи. Податкове законодавство України. Правовий режим прямих податків. Правовий режим непрямих податків. Права і обов'язки платників податків.

Тема 5. Відповідальність за порушення податкового законодавства та порядок її застосування. Відповідальність в бюджетній сфері та її особливості

Підстави для застосування відповідальності в податковій та бюджетній сферах. Фінансова відповідальність за податкові правопорушення. Адміністративна відповідальність за податкові правопорушення. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення. Порядок та особливості застосування відповідальності в бюджетній сфері.

Тема 6. Особливості фінансово-правових відносин, які виникають з діяльності банків

Банківська система України. Правовий статус Нацбанку. Правовий статус та види банків в Україні. Банківське право як комплексний правовий інститут.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційні питання розроблені на основі даної програми мають на меті комплексну перевірку теоретичної і практичної підготовки здобувачів до реалізації дослідження з обраної спеціальності.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

1. Бюджетна система України: поняття, принципи і правове регулювання.
2. Державний бюджет України як економічна та юридична категорія.
3. Джерела фінансового законодавства України: поняття та види.
4. Банківська система України та її правове регулювання.
5. Фінансовий контроль як різновид державного контролю: зміст і

- форми здійснення.
6. Правовий статус Національного банку України.
 7. Державна фіскальна служба України: завдання, функції та повноваження.
 8. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері оподаткування: підстави та види.
 9. Державна аудиторська служба: завдання, функції та повноваження.
 10. Фінансове право як галузь права: предмет, метод і система.
 11. Податкове законодавство України: склад та джерела. Податкові правовідносини.
 12. Правові засади доходів Державного бюджету України.
 13. Правові засади видатків Державного бюджету України.
 14. Заходи впливу за порушення законодавства.
 15. Права платників податків.
 16. Обов'язки платників податків.
 17. Правовий режим податкової застави.
 18. Адміністративний арешт майна платників податків.
 19. Правові засади оподаткування доходів фізичних осіб.
 20. Правові засади оподаткування прибутку підприємств.
 21. Правові засади оподаткування податком на додану вартість.
 22. Правові засади акцизного податку.
 23. Правовий режим плати за землю в Україні.
 24. Бюджетне фінансування: поняття та принципи. Кошторис витрат бюджетної установи.
 25. Правовий статус Рахункової палати.
 26. Фінансова відповідальність в податковій сфері.
 27. Особливості правового режиму єдиного податку.
 28. Міжбюджетні трансферти: поняття та види за Бюджетним кодексом України.
 29. Відповідальність у бюджетній сфері: особливості та порядок застосування.
 30. Особливості складу податкового правопорушення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алісов Є. О. Теоретичні засади правового регулювання грошового обігу в Україні. – Харків: ФОЛІО, 2004. – 288 с.
2. Александрова М. М., Маслова С. О. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод. посібник – 2-е вид., перероб. і доп. – Київ: ЦУЛ, 2002.
3. Банківське право України / за ред. А. О. Селіванова. – Київ, 2000.
4. Бекерская Д. А. Финансовое право в XXI веке: основные проблемы и пути развития // Финансовое право. – 2005. – № 1.
5. Ващенко Ю. В. Банківське право: навч. посібник. – Київ: Центр навч. л-ри, 2006. – 344 с.
6. Воронова Л. К. Фінансове право України: підручник. – Київ: Прецедент; Моя книга, 2006. – 448 с.

7. Воронова Л. К. Конституція України і фінансове законодавство // Право України. – 2012. – № 1–2.
8. Годме П. М. Финансовое право. – Москва: Прогресс, 1979. – 429 с.
9. Дмитрик О. А. Содержание и классификация финансовых правоотношений: монографія. – Харьков: ЛЕГАС, 2004. – 160 с.
10. Дмитрик О. О. Джерела фінансового права: проблеми та перспективи розвитку: монографія. – Харків: Апостроф, 2010. – 328 с.
11. Ісаєва Н. К. Оскарження рішень податкових органів та їх посадових осіб у контексті конституційних прав людини і громадянина в Україні// Часопис Київського університету права. – 2013. – № 3.
12. Ісаєва Н. К. Удосконалення податкового законодавства в сучасний період// Часопис Київського університету права. – Київ, 2015. – № 3.
13. Конституція України: Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін. – 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: Право, 2011. – 1128 с.
14. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: в 6 т. – Харьков: Легас; Право, 2005. – Т. 3: Учение о налоге.
15. Кучерявенко Н. П. Налоговый процесс: учеб. пособие для вузов. – Киев: Алерта: ЦУЛ, 2010. – 391 с.
16. Кучерявенко Н. П. Податкові процедури: правова природа і класифікація: монографія. – Київ: Алерта, КНТ і ЦУЛ, 2009. – 460 с.
17. Лукашев О. А. Теоретичні проблеми системи фінансового права: монографія. – Харків: Право, 2010. – 304 с.
18. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України: в 3 т. / кол. авт.; заг. ред. М. Яб Азарова. – Київ: М-во фінансів України, Нац. Ун-т ДПС України, 2010. – 2389 с.
19. Нечай А. А. Актуальні питання фінансового права: правові основи публічних накопичувальних фондів: монографія. – Чернівці: Рута, 2004. – 376 с.
20. Оніщук Н. Ю. Принцип правової відповідальності // Форум права. – 2012. – № 3.
21. Пришва Н. Ю. Правові проблеми регулювання обов'язкових платежів. – Київ: ЕксОб, 2003.
22. Савченко Л. А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. – 407 с.
23. Фінансове право України: навч. посібник /за заг. ред. Т. А. Латковської, С. В. Пархоменко-Цироцяниц. – Одеса: Фенікс, 2012. – 190 с.
24. Чернадчук В. Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні : монографія. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 456 с.
25. Юридична енциклопедія: в 6 т. /редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін.–Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998–2004.